

XII. LELKÉSZAVATÁS

- 1. A lelkészavatás rendje**
- 2. Lelkészavatási áldások**

A lelkészavatás (ordináció) Jézus Krisztus missziói parancsán alapul (Mt 28,18–20). Ahogyan Jézus küldte tanítványait, hogy hirdessék az evangéliumot, úgy küldi az egyház a megfelelően felkészült tagjait lelkészi szolgálatra.

Isten az egyház népét és tagjait Jézus Krisztus által külön és együtt arra rendelte és küldi el, hogy bizonyosat tegyenek szavukkal és életükkel annak üdvözítő cselekedeteiről, aki elhívta őket az ő csodálatos világosságára (1Pt 2,4–9). Isten népének ez az egyetemes papsága azt jelenti, hogy minden hívő önmagát, gondolkodását és életét mintegy élő áldozatul odaszánja Istennek és ezzel együtt embertársainak (Róm 12,1–2; 15,7). De nem jelenti azt, hogy minden hívőnek megbízása és felhatalmazása van az evangélium nyilvános hirdetésére. Ehhez az egyháztól külön megbízást és felhatalmazást kell kapnia.

Jézus nem tette minden hívő feladatává az ige nyilvános hirdetését, sőt némelyeket, akik erre vállalkoztak volna, elhárított, vagy kemény választás elé állított (Lk 9,57–62; 14,25–35; Mt 10,37–39; 16,21–26; 19,16–30). Követői közül csak némelyeket választott apostolává (Mt 28,1–20; 1Kor 15,1–9; Ef 4,11). Az apostolok küldetése, szerepe és feladata, amelyet a feláldozott Úrtól közvetlenül kaptak mint működésének, halálának és feltámadásának tanúi, egyedülálló és megismételhetetlen az egyházban. De az evangélium nyilvános szolgálatára vonatkozó küldetésüket továbbadták. Mivel különbség van a lelki ajándékok és szolgálatok között, és Isten Szentlelke nem mindenkit rendelt apostollá, tanítóvá vagy lelkipásztorrá (1Kor 12,4–6.29; Róm 12,4–8), az apostolok és utódaik különös gonddal választották ki azokat, akiket a teremő Isten és a Szentlelke alkalmassá tett az apostoli szolgálat folytatására (1Tim 3,1–7; 5,22; 2Tim 2,2–26; Tit 1,5–9). Ezeket maguk mellé vették, felkészítették a szolgálatra, és kézrátétellel utódaikká tették. Ezek után az apostolokhoz hasonlóan egész életüket az evangélium szolgálatára szentelték, és Krisztus rendelkezése szerint „az evangéliumból éltek”, vagyis ez lett kizárólagos élethivatásukká (1Kor 9,4–14; Gal 6,6; 1Tim 5,17k). Az evangélium apostoli szolgálatának rendje korok és körülmények szerint változott és változhat, de az egyház Jézus Krisztus missziói parancsa alapján mindig és mindenütt gondoskodott az apostoli szolgálat folytatásáról.

Az evangélikus egyház a hivatalos és nyilvános igeszolgálatot a lelkészi hivatás keretei között gyakorolja, és a lelkészavatást Jézus Krisztus missziói parancsa alapján és az ő nevében végzi azzal a meggyőződéssel, hogy ezáltal maga az élő Úr küld el és állít az apostoli szolgálat folytonosságába. A lelkészavatás tehát nem a hívők egyetemes papságának átruházása, hanem az apostoli küldetés továbbadása. Míg az egyetemes papság gyakorlása feltételezi a világi hivatásban maradási, a lelkészavatás az evangélium szolgálatát kizárólagos élethivatássá teszi, amelynek elkötelezése kiterjed a lelkész egész személyére és életének egész idejére.

A lelkészavatás nem emeli a lelkészt a hívek fölé egy magasabb papi rendbe (ezért nem beszélünk pappá szentelésről), nem ruhazza fel nagyobb hatalommal, hanem nagyobb felelősséget és szolgálatot bíz rá (Mk 10,40–45). A felavatott lelkészek személyes és közös feladata Krisztus népének gondozása és vezetése a szeretet és megértés, a szolgálat és kölcsönös segítés, a példás élet és önfeláldozás lelkével. Apostoli küldetésükből folyó közös feladatuk a felfedező tévedésekkel és bizonytalanságokkal szemben az evangélium tisztaságának megőrzése, kiváltképpen pedig az elkülönüléssel és széthúzással szemben az egyetértés és egység munkálása az egyházban.

A lelkészi szolgálattal járó nagyobb feladat és felelősség fokozott mértékben teszi szük-

ségessé a szolgálatra alkalmasság vizsgálatát. A lelkészjelölt alkalmasságát a püspökök és a tanárok a teológiai tanulmányok során is figyelemmel kísérik, de vizsgálatát az avató püspök ünnepélyesen megismétli a lelkészavatásnál az avató kérdésekkel, valamint a hitvallás és a lelkészi eskü elmondásával. A lelkészavatás fő része azonban mégsem az alkalmasság vizsgálata és az elkötelezés vállalása, hanem Krisztus küldő parancsának átadása és a könyörgés Szentlélekért. Mert Jézus nemcsak kötelez a szolgálatra, hanem meg is ígéri, hogy ad Szentlelket szolgálóinak, és velük marad a világ végezetéig (Mt 28,20; Lk 24,49; Jn 12,26; 20,22). Ebben a hitben végezzük a lelkészavatást.

1. A LELKÉSZAVATÁS RENDJE

A lelkészavatást püspök végzi két lelkész segítségével istentisztelet keretében, lehetőleg a lelkészjelölt gyülekezetében.

A gyónás és az úrvacsora az istentisztelethez csatlakozik, részt vehet benne a gyülekezet is.

A lelkészavatás a megelőző vasárnapon hirdetendő a lelkészjelölt gyülekezetében, és az avatás napján, illetve a legközelebbi vasárnapon emlékezzenek meg róla a gyülekezeti imádságban, ha az avatás nem helyben történt.

A lelkészavatásra rendben vonulnak a templomba a presbiterek, a püspök a két segédkező lelkésszel, a lelkészjelölt és a lelkészek.

A lelkészavatásnál a 4., 5., 6., 7. és 8. pont (lekció, hitvallás, avató kérdések, kézadás, eskütétel, avatás) rendje és szövege nem változtatható meg, és nem hagyható ki.

1. Bevezetés

A püspök a két segédkező lelkésszel közvetlenül a bevonulás után az oltárhoz lép, a lelkészjelölt az oltár elé áll.

A gyülekezet *kezdő éneket* énekel.

PÜSPÖK: Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében.

GYÜLEKEZET: Ámen.

Imádkozzunk!

Mindenható örök Isten! Hálát adunk, hogy Krisztusban megbékéltetted magaddal a világot, és követeidre bíztad a békéltetés szolgálatát. Hálát adunk, hogy szeretettel fordulsz a teremtett világ felé, és a mi időnkben is megszólaltatod a bűnbocsánat evangéliumát. Kérünk, erősítsd Szentlelkeddel igéd hirdetőit, és hívj el új munkásokat a te szolgálatodra, hogy megmaradjon közöttünk a te beszéded, és élő hittel ragaszkodjunk hozzád az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik örökké. Ámen.

vagy:

Úr Isten, mennyei Atyánk! Hálát adunk nagy irgalmadért, hogy kibocsátotad a világra tanítványaidat, akik híven és igazán prédikálták akarodat és igazságodat. Kérünk téged, az aratás Urát, küldj hűséges munkásokat aratásodba, keresztyén gyülekezeteidbe, hogy igéd által higgyünk tebened, Szentlelked erejével akaratom szerint éljünk, és veled maradjunk mindörökké az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

Más kollekták az agenda III. fejezetében 79. és 82. szám alatt.

A *bevezetés helyett* elvégezhető a vasárnapi rend bevezető része, főként abban az esetben, ha az avatás a lelkészjelölt gyülekezetében történik. Ezt a szolgálatot a helyi lelkész végezheti. Szövegek az agenda III. fejezetében 79. és 82. szám alatt.

Ebben az esetben a lekción után a hitvallás elmarad, és a gyülekezet éneke közben megy a püspök a két segédkező lelkésszel és a jelölttel az oltárhoz.

2. Igehirdetés

PÜSPÖK:

Keresztyén Gyülekezet! Testvéreim az Úrban!

Egybegyülekeztünk Isten szent házába, hogy N. N. testvérünket teológiai tanulmányainak elvégzése után Krisztus Urunk parancsa szerint felavassuk a lelkészi szolgálatra. Hallgassátok meg azokat a szent ígéket, amelyeket erre az ünnepi alkalomra választottam.

Következik az *igeolvasás* és az *igehirdetés*.

3. Ének, karének

4. Lekció

PÜSPÖK:

Hallgassátok meg, Testvéreim, mit mond Isten igéje az evangélium szolgálatáról!

ELSŐ LELKÉSZ

Az evangéliumi oldalon (az oltár felé nézve balról) álló lelkész olvassa:

Az Úr Jézus Krisztus mennybemenetele előtt ezt mondta tanítványainak Máté evangéliuma szerint:

Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el azért, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelvén őket az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, és tanítván őket, hogy megtartsák mind-

azt, amit én parancsoltam néktek: és íme, én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig. (Mt 28,18–20)

János evangéliuma szerint pedig ezt mondta: Békesség néktek! Ahogyan engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket. És rájuk lehelt, és ezt mondta nékik: Vegyetek Szentlelket: Akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak, akikéit megtartjátok, megtartatnak. (Jn 20,21–23)

MÁSODIK LELKÉSZ

Az epistolai oldalon (az oltár felé nézve jobbról) álló lelkész olvassa:

Pál apostol ezt írja a második Korinthusi levélben:

Isten megbékéltetett minket magával a Jézus Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát. Mert Isten volt az, aki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nekik az ő bűneiket, és reánk bízta a békéltetés ígését. Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne általunk, Krisztusért kérünk: béküljete meg Istennel! (2Kor 5,18–20)

Az Efezusi levélben pedig ezt írja: Ő adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétákul, némelyeket evangélistákul, némelyeket pásztorokul és tanítókul, hogy a szenteket felkészítse a szolgálat munkájára, Krisztus testének építésére, míg mindnyájan eljutunk a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére. (Ef 3,11–13a)

PÜSPÖK:

Isten őrizze meg ezeket az ígéket, a te szívedben, Lelkészjelölt Testvérem!

5. Hitvallás

Most pedig valld meg hitedet az élő Isten és a keresztyén gyülekezet színe előtt!

LELKÉSZJELÖLT: elmondja az *Apostoli hitvallást*, a szöveget kezében tartja.

PÜSPÖK:

Adja Isten, hogy megállj ebben a hitben mindvégig!

6. Felavató kérdések, kézadás

Ezek után felelj kérdéseimre annak bizonyosságául, hogy szíved szerint elszántad magadat a lelkészi szolgálatra. Kérdezem tőled:

Vállalod-e igaz meggyőződéssel és jó lelkiismerettel a lelkészi szolgálatot evangélikus egyházunkban? Vállalod-e?

FELELET: Vállalom.

Akarod-e ebben a szolgálatban az egyház Fejét és Urát, Jézus Krisztust híven követni, evangéliumát tisztán és igazán hirdetni, a szentségeket rendelése szerint kiszolgáltatni? Akarod-e?

FELELET: Akarom.

Fogadod-e, hogy egyházunk építését odaadó hűséggel és példás étellel szolgálod? Fogadod-e?

FELELET: Fogadom.

Ígéred-e, hogy evangélikus egyházunk törvényes rendjét megtartod? Ígéred-e?

FELELET: Ígérem.

Kész vagy-e ezt az elhatározásodat és fogadásodat kézadással és esküvel is megerősíteni? Kész vagy-e?

FELELET: Kész vagyok.

Elkötelezésed jeléül add jobb kezedet!

Kézadás

7. Eskütétel

Mondd el tehát a lelkészi esküt! A gyülekezet ezt állva hallgatja!

Az első lelkész az esküt olvassa, a második az oltári bibliát tartja, a lelkészjelölt pedig jobb kezét a bibliára teszi, bal keze első három ujját esküre emeli.

A gyülekezet feláll.

Én, N. N., / esküszöm az élő Istenre, / aki Atya, Fiú, Szentlélek / egy igaz Isten, / hogy evangélikus lelkészi hivatásomnak / teljes erőmmel / és minden tehetséggel / megfelelni igyekezem, / az Úr Jézus Krisztus evangéliumát / a teljes Szentírás szerint / egyházunk hitvallásai értelmében / tisztán és igazán hirdetem; / a szentségeket / Krisztus rendelése szerint / helyesen szolgáltatom ki; / a reám bízottakat / híven pásztorolom, / és a lelkipásztori titkot megőrzöm; / egyházunk törvényes rendjét / megtartom és védelmezem; / egyházunk építésén / nemcsak szóval, / hanem példás étellel / és szolgáló szeretettel munkálkodom; / egész lelkészi szolgálatomat / odaadó hűséggel végzem / Isten dicsőségére / és embertársaim üdvösségére. / Isten engem úgy segéljen. / Ámen.

8. Avatás

Keresztyén Gyülekezet!

Hívjuk segítségül Isten Szentlelkét, hogy ő maga tegye alkalmassá testvérünket a szent szolgálatra. Énekeljük el a „Jövel, Szentlélek Úristen” kezdetű éneket.

A püspök (a segédkező lelkésszel együtt) intonálja, és a gyülekezettel együtt, orgonaszó nélkül éneklí az első verset.

PÜSPÜK és GYÜLEKEZET:

Jövel, Szentlélek Úristen, Töltsd be szíveinket bőven Mennyei ajándékkal, Szívbeli szent buzgósággal, Melynek isteni ereje Sok népet egy hitre vive. Légy velünk is, te népeddel, Hogy teljünk meg dicséreteddel! Halleluja, halleluja!

Ezután a lelkészjelölt letérdel, a püspök a segédkező lelkészekkel együtt a lelkészjelölt fejére teszi kezét.

PÜSPÖK:

Mondjuk el együtt az Úrtól tanult imádságot!

Együtt mondják a *Miatyánkot*.

PÜSPÖK folytatólag mondja a lelkészavató imádságot:

Úr Jézus Krisztus! Te rendelsz apostolokat és prófétákat, pásztorokat és tanítókat a te szent egyházzad építésére, és te készíted fel őket szolgálatra Szentlelked sokféle ajándékával. Irgalmadban bízva kérünk: szánd meg népedet, és küldd el N. N. testvérünket az apostoli szolgálatra, áraszd ki rá Szentlelkedet, hogy lelkészi szolgálatában téged kövessen, mindenkor igazat szóljon szeretetben, és valamennyi szolgálóddal együtt arra törekedjék, hogy a te néped eljusson a hit egységére tebenned, aki az Atyával és a Szentlélekkel élsz és uralkodol örökkön örökké. Ámen.

PÜSPÖK folytatja kézzel nélkül:

Testvérem az Úrban, N. N.! Az Úr Jézus, aki elhívott téged az evangélium szolgálatára, maradjon veled mindvégig. Én pedig Krisztus Urunk parancsa alapján, amellyel elküldte apostolait az evangélium hirdetésére, reád bízom az egyház hivatalos igeszolgálatát, felhatalmazlak és kötelezlek az ige hirdetésére és a szentségek kiszolgáltatására, és küldelek, hogy hirdesd az evangéliumot minden teremtménynek: az Atya, Fiú, Szentlélek † nevében.

A felavatott lelkész feláll.

Most pedig apostoli szokás szerint testvéri csókkal köszöntelek téged, szolgatársamat és testvéremet az Úrban.

A püspök a felavatott lelkészt *megcsókolja*.

Az Úr áldjon meg téged, hogy áldás légy sokak üdvösségére!

A segédkező és jelenlevő lelkészek előre megbeszélt rendben *áldást mondanak* szentírási igével és kézrátétellel, azután a felavatott lelkész körül gyülekeznek.

A lelkészek áldásra emelt kézzel éneklik a *konfirmát*, lehetőleg a gyülekezettel együtt.

Erősítsd meg, Istenünk, amit cselekedtél értünk,
és ne hagyj el népedet, kezeid alkotását!

Erősítsd meg, Jézusunk, amit cselekedtél értünk,
és tartsd meg, akiket megváltottál véred árán!

Erősítsd meg, Szentlélek Isten, amit cselekedtél értünk,
és egyesítsd híveidet békekészen!

Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek,
miképpen volt kezdetben, most és mindenkor és mindörökkön örökké.
Ámen.

A lelkészek helyükre mennek.

9. Folytatás, befejezés

Az istentisztelet rendszerint gyónással és úrvacsorával folytatódik. A gyónás és úrvacsora szolgálatát a püspök a két segédkező lelkéssel végzi, de a szolgálatban részt vehet a felavatott lelkész is. A szolgálat megosztásában előre megállapodnak; például: a gyónási lekciokat a második lelkész, a gyónó kérdéseket és imádságot az első lelkész olvas, a feloldozást a püspök mondja; a praefatiót az első, a Miatyánkot a második lelkész, a szerzési ígét a püspök mondja; a püspök a felavatott lelkéssel veszi az úrvacsorát, a két segédkező lelkész eltávozik az oltártól, és a püspök a felavatott lelkéssel folytatja az úrvacsoraosztást; az úrvacsorai hálaadó imádságot a felavatott lelkész, az áldást a püspök mondja. Ha több felavatott lelkész van, a két segédkező lelkészt meghatározott rend szerint már a gyónásnál felválthatják.

Ha nincs gyónás és úrvacsora, az istentisztelet általános könyörgő imádsággal, ároni áldással és befejező énekkel végződik.

2. LELKÉSZAVATÁSI ÁLDÁSOK

A lelkészek a következő igékkel áldják meg a felavatott lelkészt. A sort az első igével kezdik és az utolsóval zárják. A többi ige közül az eredeti sorrendet megtartva szabadon választhatnak.

1. Krisztus szeretete szorongat minket, aki azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki meghalt, és feltámadt. (2Kor 5,16.17)

2. Jézus Krisztus ezt mondja: Én vagyok a jó pásztor: én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem, és én életemet adom értük. (Jn 10,14.15).

3. Más fundamentumot senki nem vethet azon kívül, amely vettetett, amely a Jézus Krisztus. (1Kor 3,11)

4. Krisztus Urunk mondja: Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit nem tehetnek. (Jn 15,5)

5. Új parancsolatot adok nektek, hogy egymást szeressétek: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást. Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy egymást szeretitek. (Jn 13,34.35)

6. Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel az ő keresztyét, és kövessen engem, mert aki meg akarja menteni életét, az elveszti, aki pedig elveszti életét énértem, az megtalálja. (Mt 16,24.25)

7. Menjete be a szoros kapun, mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják. (Mt 7,13.14)

8. Ne annak örüljete, hogy a lelkek engedelmeskednek néktek, hanem inkább annak örüljete, hogy nevetek fel van írva a mennyben. (Lk 10,20)

9. Félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket, mert Isten az, aki ébreszti benneteket az akarást és a cselekvést az ő jótetszése szerint. (Fil 2,12.13)

10. Isten igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, megítéli a szív gondolatait és szándékait, és nincs olyan teremtmény, amely nem volna nyilvánvaló előtte. (Zsid 4,12.13)

11. Az én ígém, amely számból kijön, nem tér vissza hozzám üresen – így szól az Úr –, hanem megcselekszi, amit akarok, és eléri célját, amiért küldtem. (Ézs 55,11)

12. Legyen gondod a Szentírás felolvasására, az igehirdetésre és a tanításra. Ne hanyagold el a benned levő kegyelmi ajándékot, hogy előhaladásod nyilvánvaló legyen mindenki előtt. (1Tim 4,13.14.15)

13. Nem szégyenlem az evangéliumot, mert Isten ereje az minden hívő üdvösségére. (Róm 1,16)

14. Elég néked az én kegyelem, ezt mondja az Úr, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz. (2Kor 12,9)

15. Te azért erősödjél meg a kegyelem által Krisztus Jézusban, és vállalj velünk együtt a szenvedést, mint Krisztus Jézus jó vitéze. (2Tim 2,1.3)

16. Ha mindazt megtettétek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: Haszontalan szolgálak vagyunk, csak azt tettük, amivel tartoztunk. (Lk 17,10)

17. Emlékezzetek meg előljáróitokról, akik az Isten ígését hirdették nektek; figyeljetek életük végére, és kövessétek hitüket. Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. (Zsid 13,7.8)

18. Az alap, amelyet Isten fektetett le, szilárdan megáll, és ez a pecsétje: Ismeri az Úr az övéit, és hagyja el a gonoszt mindenki, aki az Úr nevét vallja! (2Tim 2,19)

19. Harcold meg a hit nemes harcát, ragadd meg az örök életet, amelyre elhívtál, és amelyről bizonyágot tettél szép vallástétellel sok tanú előtt. (1Tim 6,12)

20. Az Úr szolgálja legyen kedves mindenkire, tanításra alkalmas és türelmes, aki szelíden neveli az ellenszegülőket, hátha megadja nekik az Isten, hogy megtérjenek, és megismerjék az igazságot. (2Tim 2,24–25)

21. Törekedjetez mindenki iránt a békességre és a szent életre, mert nélkülük senki sem látja meg az Urat, és vigyázzatok arra, hogy senki el ne térjen az Isten kegyelmétől. (Zsid 12,14.15)

22. Jézus ezt mondta tanítványainak: Aki vallást tesz rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt. (Mt 10,32)

23. Legyen gondod magadra és a tanításra, maradj meg ezek mellett, mert ha így cselekszel, megmented magadat és hallgatóidat. (1Tim 4,16)

24. Ragaszkodjunk a reménység hitvallásához ingadozás nélkül, mert hű az, aki ígéretet tett, és ügyeljünk arra, hogy egymást szeretetre és jócselekedetekre buzdítsuk. (Zsid 10,23.24)

25. Mindenkor örüljetez, szüntelen imádkozzatok, mindenért hálát adjatok, mert ez az Isten akarata Krisztus Jézus által a ti javatokra. (1Thessz 5,16.17)

26. Ezt mondja az Úr: Ne félj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened. Megerősítelek, sőt megsegítelek, és igazságom erejével támogatlak. (Ézs 41,10)

27. Legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr dolgában, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban. (1Kor 15,58)

28. Ti vagytok a világ világossága. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiket, és dicsóítsék a ti mennyei Atyátokat. (Mt 5,14.16)

29. Törekedjél az igazságra, a hitre, a szeretetre és a békességre azokkal együtt, akik tiszta szívvel hívják segítségül az Úr nevét. (2Tim 2,22)

30. A békesség Istene tegyen titeket készséggé minden jóra, hogy cselekedjétek az ő akaratát Jézus Krisztus által, akinek dicsőség örökkön örökké. Ámen. (Zsid 13,20.21)